

СУЧАСНИЙ СТАН ТА ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ АГРАРНОГО СЕКТОРУ ХАРКІВСЬКОЇ ОБЛАСТІ

Коваленко А.С., Шиян Д.В.

*Національний технічний університет
«Харківський політехнічний інститут», м. Харків*

Сучасний аграрний сектор України виступає системоутворюючою ланкою національної економіки, яка формує основні засади соціально-економічного розвитку сільських територій та забезпечує розвиток технологічно-пов'язаних галузей. За даними статистики на початок 2014 року частка сільського господарства у загальному обсязі валової доданої вартості усіх галузей економіки України дорівнювала 9,1%, що у грошовому вираженні склало 308,1 млрд. грн. Займаючи другу позицію серед секторів економіки у товарній структурі експорту, АПК (сільське господарство, харчова та переробна промисловість) впродовж останніх років формує близько 17% ВВП, 8-9% зведеного бюджету України та 60% фонду споживання населення.

Харківська область є одним з вагомих регіонів АПК України, адже вона посідає 3-є місце у валовому виробництві продукції рослинництва, що у вартісному вираженні складає 11 119,4 млн. грн. Високі показники регіону викликані, у першу чергу, наявністю якісних придатних до використання земельних ресурсів, а також вигідним територіальним положенням та помірними кліматичними умовами. На початок 2014 року на території Харківської області функціонувало 1918 сільськогосподарських підприємств, з яких можна виокремити групу зі 151 діючого аграрного підприємства (середніх та великих за розміром), обсяги земельних ресурсів яких перевищують 100 га. Дані підприємства представлені у 26 районах Харківської області та за організаційно-правовою формою розподілені наступним чином: господарські товариства – 104, зокрема ТОВ – 87, ПАТ – 15 та 2 дочірні підприємства АТ; приватні підприємства (ПП) – 22; виробничі кооперативи – 4; фермерські господарства – 5; державні (дослідні) – 9; приватно-орендовані – 7 підприємств.

Дослідження даних фінансової звітності засвідчили, що на початок 2014 року 13% підприємств отримали валовий збиток, кожне п'яте – збиток від операційної діяльності та кожне четверте – від'ємний фінансовий результат до оподаткування. Стрімкий ріст збитковості спричинений, у першу чергу, зростанням операційних витрат, пов'язаних з коливаннями цін на паливно-мастильні матеріали, добрива, комплектуючі для техніки, які у свою чергу, прив'язані до курсу валюти. З іншого боку, девальваційні процеси жорстко впливають на умови кредитування підприємств, необхідне для ведення операційної діяльності та впровадження програм подальшого розвитку.

Вагомість аграрного сектору для економіки країни та Харківської області, зокрема, беззаперечна. Особливої уваги потребує посилення фінансової підтримки підприємств АПК. Введення спрощеної системи кредитування і оподаткування та розробка ефективної довгострокової програми залучення інвесторів дозволить посилити фінансову стійкість підприємств у період кризи.